

Liikenne- ja viestintäviraston päätös Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskevien meluperusteisten toimintarajoitusten tarpeellisuudesta

Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) on varmistettava, että meluolosuhteet Helsinki-Vantaan lentoasemalla arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnin aikataulut linkittyvät ympäristömeludirektiivin ja ympäristönsuojelulain mukaisten meluselvitysten aikatauluun.

Traficom arvioi Helsinki-Vantaan lentoaseman meluolosuhteita ja viraston toimivallassa olevien meluntorjuntatoimenpiteiden tarpeellisuutta tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti. Traficomin toimivalta koskee lentoasemalle asetettavia, meluperusteisia toimintarajoituksia.

Arviointivaatimus perustuu EU:n nk. melunhallinta-asetukseen (*Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus N:o 598/2014 tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä*). Mikäli arvioinnissa käy ilmi, että meluongelman ratkaiseminen lentoasemalla voi edellyttää toimintarajoituksia, on viraston ryhdyttävä toimenpiteisiin. Tarkemmat edellytykset toimenpiteille on määritelty melunhallinta-asetuksessa.

Arviointi meluntorjuntatoimenpiteiden tarpeellisuudesta tulee tehdä melunhallinta-asetuksen mukaisesti noin viiden vuoden välein. Edellinen tarkastelu tehtiin vuonna 2015. Korona-pandemiasta ja Venäjän ilmatilan sulusta johtuvien poikkeusolojen vuoksi Traficom katsoi tarkoituksenmukaiseksi siirtää melutilanteen arvioinnin ajankohtaan, jossa lentoaseman operaatiomäärien voidaan tulkita palautuneen riittävän stabiiliin tilaan. Lisäksi arviointiprosessin aikana tunnistettiin useita lisäselvitystarpeita, jotka omalta osaltaan viivästyttivät arviointiprosessia.

Tasapainoinen lähestymistapa

Melunhallinta-asetuksessa säädetty tasapainoinen lähestymistapa on kansainvälisesti sovittu menetelmä lentomelun hallinnalle. Se edellyttää, että lentomelua vähennetään

- sen lähteellä eli vähentämällä ilma-alusten melua
- maankäytön ja kaavoituksen suunnittelun avulla
- lentomenetelmien ja kiitoteiden käytön
- sekä toimintarajoitusten avulla

Toimintarajoitusten ei tulisi olla ensisijainen melunhallintatoimi.

Tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti melua on vähennettävä kustannustehokkaalla tavalla ja lentoasemakohtaisesti. Jos lentoliikenteen melua ei kyetä riittävässä määrin hallitsemaan muilla toimenpiteillä, voidaan tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti joutua asettamaan toimintarajoituksia. Toimintarajoituksilla tarkoitetaan meluun liittyviä toimia, joilla rajoitetaan pääsyä lentoasemalle tai lentoasemakapasiteetin optimaalista käyttöä. Toimintarajoitukset voivat myös kohdistua vaatimukset niukasti täyttävien meluisimpien ilma-alusten liikennöinnin rajoitukseen. Lisäksi toimintarajoituksia voidaan soveltaa esimerkiksi tiettyinä vuorokauden aikoina tai ainoastaan lentoaseman tietyillä kiitoteilla.

Lentoasemalle asetettu keskeinen työväline meluntorjuntatoimenpiteiden, kuten meluperusteisten toimintarajoitusten tarpeen arvioinnissa on lentoaseman

meluntorjuntatavoite, josta on säädetty ilmailulain 129 §:n 2 momentissa ja siinä annetaan valtuutus säätää myös lentoaseman meluntorjuntatavoitteesta valtioneuvoston asetuksella tarkemmin. Lentoaseman meluntorjuntatavoitteella asetetaan lentomelulle altistumista koskeva tulevaisuuden tavoite. Tavoitetta asetettaessa tulisi myös ottaa huomioon sen vaikutukset Suomen lentoliikennejärjestelmän kehittämisedellytyksien turvaamiseen. Lentoaseman meluntorjuntatavoite on pitkän aikavälin tavoite, mutta sitä voidaan tarkistaa tehtävien meluselvitysten valossa.

Meluntorjuntatavoitteen ja tehtävien meluselvitysten sekä -ennusteiden valossa arvioidaan tulevaisuuden melutilanteen kehitystä lentoaseman ympäristössä ja siten mahdollisten lisätoimenpiteiden tarvetta, mukaan lukien mahdollisten toimintarajoitusten asettamisen tarvetta.

Helsinki-Vantaan lentoaseman meluntorjuntatavoite

Liikenteen turvallisuusvirasto (nykyinen Liikenne- ja viestintävirasto Traficom) teki 21.10.2015 päätöksen, jossa virasto hylkäsi Finavia OY:n tekemän meluperusteisia toimintarajoituksia koskevan hakemuksen. Näin ollen Helsinki-Vantaalle ei tuolloin asetettu meluperusteisia toimintarajoituksia. Päätöksen yhteydessä Liikenteen turvallisuusvirasto asetti lentoasemalle meluntorjuntatavoitteen¹:

Meluntorjuntatavoitteeksi on asetettu, että lentomelualueella $L_{den} > 55$ dB asuvien asukkaiden kokonaismäärä ei kasva. Tavoitteen pohja-aineistona on vuodelle 2025 laadittu lentomeluennuste (päivitetty 21.6.2012). Lentomelualueella asuu tuon ennusteen mukaan arviolta 20 900 asukasta vuoden 2009 asukasmääräaineistoon perustuen. Melutavoitetta on rajattu siten, että siinä ei huomioida maankäytön kehittymisen myötä lentomelualueelle tulevia uusia asuinalueita ja näiden asukasmääriä. Melutavoite ei koske uutta asutusta ja siksi se on sidottu v. 2009 asukasmäärään.²

Nykyiset, jo käytössä olevat meluntorjuntatoimenpiteet ja niiden riittävyys

Finavia julkaisee Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskevan lentokonemeluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman viiden vuoden välein direktiivin 2002/49 EY ja ympäristönsuojelulain 527/2014 velvoittamana. Traficom on vastaanottanut Finavialta Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 3.7.2024 sekä Finavian vuonna 2023 laatiman meluselvityksen. Nämä selvitykset sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan mukaiset selvitykset antavat melko kattavan kuvan Helsinki-Vantaan melutilanteesta sekä käytössä olevista ja toteutuneista meluntorjuntatoimista.³

¹ Nykyinen meluntorjuntatavoite on kuvattu 21.10.2015 annetussa Liikenteen turvallisuusvirasto Traficomin päätöksessä, Meluun liittyvät toimintarajoitukset Helsinki-Vantaan lentoasemalla, TRAFI/8440/05.00.11.01/2012: <https://tieto.traficom.fi/sites/default/files/media/regulation/1466047Trafipaatos%20Meluun%20liittyv%C3%A4t%20toimintarajoitukset%20Helsinki-Vantaan%20lentoasemalla%20.pdf>

² Huomattava, että ympäristömeludirektiivin mukaisessa meluselvityksessä melualueen asukasmäärä laskeaan aina uusimman asukasmäärätiedon mukaan, jonka vuoksi näiden selvitysten asukasmääräarvio poikkeaa nyt käsillä olevasta, melunhallinta-asetuksen mukaisen melutavoitteen asukasmääräarviosta.

³ Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoasema Lentokonemeluselvitys, toteutunut tilanne vuonna 2023: https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/EFHK_meluselvitys_2023_final.pdf, Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma 2024: https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/EFHK_melunhallintasuunnitelma_2024_Optimized.pdf.

Helsinki-Vantaan lentoaseman meluolosuhteita ja meluntorjuntatoimenpiteiden riittävyyttä arvioidaan lisäksi Helsinki-Vantaan lentoasemalle vuonna 2015 asetettun, edellä mainitun meluntorjuntatavoitteen avulla. Liikenteen turvallisuusviraston (nykyisin Traficom) vuonna 2015 asettaman melutavoitteen mukaisesti yli 55 dBL_{den} -alueen asukasmäärä ei saisi ylittää 20 900 asukasta vuoden 2009 asukasmäärällä arvioituna. Meluntorjuntatavoitteessa pysymistä seurataan Valtioneuvoston (1205/2018) asetukseen perustuvassa Helsinki-Vantaan lentoaseman melunhallinnan yhteistyöryhmässä, joka julkaisee vuosittain seurantaraportin.

Helsinki-Vantaan lentoaseman melunhallinnan yhteistyöryhmässä tehtävän vuosittaisen seurannan⁴ mukaisesti tavoitteessa ei ole pysytty vuosina 2016–2019. Vuonna 2019 tavoitteesta jäätiin noin 13 prosentilla. Vuosina 2020–2023 tavoitteessa pysyttiin ja asukasmäärä jäi selvästi alle asetetun enimmäistavoitteen. Tämän taustalla vaikuttivat koronapandemia ja myös Venäjän ilmatilan sulkua, joiden vuoksi lento-operaatioiden määrät vähentyivät reilusti aiempiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2023 melutavoitteessa pysyttiin niukalti. Vuonna 2024 asukasmäärä jäi jälleen selvästi asetetun enimmäistavoitteen alapuolelle.

Taulukossa 1. on esitetty meluntorjuntatavoitteeseen peilaten melualueella asuvien asukkaiden määrät vuosina 2016–2024. Vuoden 2024 melutilanteen paraneamisen syitä olivat lentoaseman operaatiomäärien vähäinen kasvu, kiitotieremontit sekä lentokonekaluston painottuminen pienempiin konetyyppeihin. Erityisesti kiitotieremontin vuoksi melualue sijoittui maantieteellisesti hieman eritavoin aiempaan vuoteen verrattuna. Vaikka vuonna 2024 liikenteen määrä ja melualueiden pinta-alaat kasvoivat edellisvuodesta, ensisijaisen laskeutumiskiitotien 2 (15/33) suuren yöaikaisen käyttöasteen vuoksi melualueiden asukasmäärät pienenevät edellisvuodesta.

Taulukko 1. Melualueella asuvien asukasmäärät vuosina 2016–2024 suhteessa Helsinki-Vantaan lentoasemalle asetettuun meluntorjuntatavoitteeseen.

Tavoite L _{den} > 55 dB max 20 900 asukasta		
Vuosi	Asukasmäärä	Yli-/alitus %
2016	23 400	+12
2017	25 300	+21
2018	23 800	+14
2019	23 700	+13
2020	2 600	-88
2021	2 300	-89
2022	12 600	-40
2023	20 300	-3
2024	13 150	-37

Seurantajakson, 2016–2024, aikana meluntorjuntatavoitteessa on pysytty vuosina 2020–2024.

Lisäksi Traficomilla on käytettävissään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupaan liittyvät aineistot ja selvitykset (dnro: ESAVI/75/04.08/2010).

⁴ Helsinki-Vantaan lentoaseman melutilannetta koskevat, indikaattoriseurantaan perustuvat selvitykset: <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/helsinki-vantaan-lentomelutilanne>

Lentoaseman meluntorjuntatavoite on pitkän aikavälin tavoite. Koska käytettävissä olleet, Finavian tekemät meluselvitykset tai toimintasuunnitelmat eivät sisältäneet riittävästi arvioita missä määrin melutavoitteessa arvioidaan pysyttävän esimerkiksi vuoteen 2040 saakka, Traficom pyysi Finavialta kaksi lisäselvitystä.

Traficomin lisäselvityspyyntö 17.3.2025:

- Kolme lentomelua koskevaa skenaariota, jotka ulottuvat vuosiin 2030–2040
- Tarkemmat kuvaukset ja selvitykset mahdollisista lisätoimenpiteistä, jotka eivät sisälly ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) mukaiseen meluntorjunnan toimintasuunnitelmaan, joilla Finavia voi ja aikoo lähitulevaisuudessa vähentää melua etenkin yöaikaan (mm. kaarevat lähestymiset, vaakalento-osuuden vähentäminen, laskeutumisen nopeusrajoitukset ja melumaksujen muutokset sekä QC-järjestelmän käyttö) sekä arvion esitettyjen toimenpiteiden vaikuttavuudesta suhteessa lento-asemalle asetettuun ympäristötavoitteeseen

Traficomin lisäselvityspyyntö 24.10.2025:

Lisäselvitystä pyydettiin seuraavista seikoista voimassa olevan meluntorjuntavoitteen mukaisella, vuoden 2009 asukasmääräaineistolla tarkasteltuna sekä uusimmalla, käytettävissä olevalla asukasmääräaineistolla tarkasteltuna:

- Arviot lentomelualueella asuvien asukkaiden määrästä kussakin kolmessa lentomeluskenaariossa (ennustetilanteet ulottuen vuosiin 2030–2040). Ennustetilanteilla tarkoitetaan meluskenaarioita, joista Finavia toimitti tietoja Traficomille 30.6.2025 toimittamassaan lisäselvityksessä.
- Finavian 30.6.2025 toimittamassa lisäselvityksessä esitettyjen melunhallinnan lisätoimenpiteiden arvioidut vaikutukset lentomelualueella asuvien asukkaiden määrään per toimenpide vuoden 2040 ennustetilanteissa.

Helsinki-Vantaan lentoaseman meluennuste ja mahdollisten meluntorjunnan lisätoimenpiteiden tarve

Ympäristömeludirektiivin mukaisten tarkastelujen ja erityisesti Finavian 30.6.2025 ja 1.12.2025 Traficomille toimittamien lisäselvitysten (liitteet 1–2) perusteella voidaan arvioida, että lentoasemalle asetetussa melutavoitteessa tullaan pysymään lähitulevaisuudessa ja todennäköisesti vuoteen 2040 saakka. Helsinki-Vantaan lentoaseman melutilannetta koskevien ennusteiden perusteella arvioidaan, että lentoasemalle asetettua melualueen asukasmäärään sidottua meluntorjuntatavoitetta ei tulisi ylittämään perustason ja matalan kasvun skenaarioissa. Myös korkean kasvun skenaario on melutavoitteen mukainen, mikäli tulevaisuuden kiitoteiden käyttötavoissa tai yöajan liikenteen osuuksissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Lisäksi asukasmääräarvioiden muodostaminen eri skenaarioissa perustuu lentoyhtiöiden 2010–2024 käytössä olleeseen kalustoon, ja noin vuonna 2040 Helsinki-Vantaalla operoivien ilma-alusten voidaan arvioida olevan vähämeluisampia, kuin mitä asukasmääräarvioinnin lähtökohtana on nyt käytetty. Näin ollen voidaan arvioida, että kaluston uusiutuminen edelleen edesauttaa jatkossa melutavoitteessa pysymistä.

Lisäksi on syytä huomioida, että tavoitteen arvioidaan täyttyvän (taulukko 2.) myös uusimmalla, käytettävissä olevalla asukasmääräaineistolla arvioituna (tarkastelussa census 2022), joka näin ollen huomioi myös vuoden 2009 jälkeen tehdyt maankäytön ja kaavoituksen vaikutukset melualueen asukasmäärään.

Taulukko 2. Finavian Oy:n Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskeva meluennuste vuoteen 2040 vuosien 2009 ja 2022 asukasmääräaineistolla arvioituna. Lähde: Finavian 1.12.2025 Traficomille toimittama lisäselvitys.

Liikennemääräskenaariot noin vuodelle 2040	Operaatiomäärä-ennuste	Arvio asukasmäärästä LDEN>55dB lentokonemelualueella (Census 2009)	Arvio asukasmäärästä LDEN>55dB lentokonemelualueella (Census 2022)
Korkean liikenteen kasvun skenaario	215 000	21 000	21 000
Perustaso skenaario	190 000	19 000	19 000
Matalan liikenteen kasvun skenaario	160 000	16 000	16 000

Vaikka Finavia ei Traficomin pyynnöstä huolimatta arvioinut meluntorjunnan lisätoimenpiteiden vaikutusta melualueella asuvien asukkaiden määrään, Traficom arvioi saaneensa arvokasta tietoa keinovalikoimasta, jolla meluntorjuntatoimia voidaan tarvittaessa tehostaa.

Liikenne- ja viestintäviraston päätös meluperusteisten toimintarajoitusten tarpeellisuudesta

Traficom ei näe perustetta arvioida sellaisten meluperusteisten toimintarajoitusten tarvetta, jotka kuuluvat Traficomin toimivaltaan.

Päätös perustuu seuraaviin seikkoihin:

- Meluntorjuntatavoitteessa on pysytty viimeisen viiden vuoden aikana (2020–2024).
- Melutilanteen kehittymistä kuvaavien kolmen vuoteen 2040 ulottuvan skenaarion perusteella meluntorjuntatavoitteen ei arvioida ylittyvän.
- Keväällä 2026 toteutetulla lausuntokierroksella saadut lausunnot eivät puolla meluperusteisten toimintarajoitusten käyttöönottoa. (Lausuntopäytäntöön perustuva Traficomin yhteenveto sekä saadut lausunnot (9 kpl) (liitteessä 6.) ja lausuntopyyntö ja lausunnoilla ollut päätösluonnos ovat liitteessä 5.)

Traficom arvioi myös, että nykyinen Helsinki-Vantaan lentoasemalle asetettu meluntorjuntatavoite on edelleen tarkoituksenmukainen.

Arvio perustuu vuonna 2022 melualueella sijaitseville kunnille toteutettuun kuulemiseen, jossa valtaosa lausunnonantajista piti meluntorjuntatavoitetta tarkoituksenmukaisena eikä esittänyt siihen muutostarpeita. Kunnille vuonna 2022 lähetetty kuulemispyyntö on liitteenä 3 ja saaduista lausunnoista tehty lausuntoyhteenveto on liitteenä 4.

Keväällä 2026 toteutetulla Traficomin päätösluonnosta koskevalla lausuntokierroksella keskityttiin arvioimaan viraston toimivallassa olevien Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskevien meluperusteisten toimintarajoitusten tarpeellisuutta. Lausuntopyynnössä ei erikseen pyydetty arvioimaan lentoaseman meluntorjuntatavoitetta mutta tätä arvioitiin kuitenkin useissa lausunnoissa. Lausunnonantajista valtaosa piti meluntorjuntatavoitetta edelleen tarkoituksenmukaisena mutta sen tulkintaan toivottiin joustavuutta. Yhdessä lausunnossa tuotiin esiin näkemys, että meluntorjuntatavoitetta ja sen seuranta tulisi kehittää siten, että se huomioisi paremmin melun vaikutukset koettuun ääniympäristöön ja terveysvaikutuksiin.

Traficom tunnistaa nämä nykyisen meluntorjuntatavoitteen ja sen toteuman seurantaan koskevat kehittämistarpeet ja pyrkii huomiomaan niitä lentomelutilanteissa tapahtuvia muutoksia koskevassa jatkoseurannassa.

Muutoksenhaku

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea sille oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksen ohje on liitteenä (liite 7. yksityishenkilöille, liite 8. yrityksille ja yhteisöille).

Lisätietoja

Lisätietoja tästä päätöksestä antaa johtava asiantuntija Outi Ampuja, etunimi.su-kunimi@traficom.fi, puh. 029 534 5241.

Jarkko Saarimäki
Pääjohtaja

Outi Ampuja
Johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Liikenne- ja viestintäviraston asianhallintajärjestelmässä 23.9.2026.

Liitteet:

Liite 1. FINAVIA_6766_EFHK_melunhallinta-asetus_arviointiprosessi_lisätiedot_Finavia_30062025

Liite 2. FINAVIA_6766_EFHK_melunhallinta-asetus_arviointiprosessi_lisäselvitys_2_Finavia_1.12.2025

Liite 3. Traficomien lausuntopyyntö kunnille meluntorjuntatavoitteeseen liittyen 24.11.2022

Liite 4. Lausuntoyhteenveto kunnille tehdystä kuulemisesta 24.11.2022 meluntorjuntatavoitteeseen liittyen

Liite 5. Lausuntopyyntö 24.4.2026 päätösluonnoksesta

Liite 6. Lausuntoyhteenveto ja saadut lausunnot 24.4.2026–5.6.2026 lausunnoilla olleesta päätösluonnoksesta

Liite 7. Oikaisuvaatimusohje yksityishenkilöille

Liite 8. Oikaisuvaatimusohje yrityksille ja yhteisöille

Jakelu: Finavia

Tiedoksi: YM
TEM

LVM
Sosiaali- ja terveysministeriö
Uudenmaan liitto
Lupa- ja valvontavirasto
Puolustusvoimat
ANS Finland
Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Vantaan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Sipoon kunta
Tuusulan kunta
Nurmijärven kunta
Järvenpään kaupunki
Keravan kaupunki
AIR FRANCE
KLM ROYAL DUTCH AIRLINES
RYANAIR
SCANDINAVIAN AIRLINES SYSTEM
Norwegian Air Sweden AOC
DHL Austria
Nordic regional Airlines
Finnair
SCANWINGS
JETFLIGHT
FinnHEMS